

μεγάλην και κρίσιμον, καθ' ἣν οὗτος ὀλοσχερῶς κατατροπωθεὶς ἐφονεύθη. Μετ' οὐ πολὺ ὁ Ναρσῆς ἐγένετο κύριος τῆς Ρώμης και καταβαλὼν ὡσαύτως τοὺς ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἐπιδραμόντας Φράγκους και Ἀλαμαννοὺς ἐπῆνεγκε τὴν ὀλοσχερῆ τῶν ἐν τῇ χερσονήσῳ Γότθων χεῖρωσιν. Ὁ Ναρσῆς παρέμεινεν ἐπὶ πεντεκαίδεκα ἔτη κυβερνήτης τῆς χώρας ταύτης. Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, περιβεβλημένοι τὸ τῶν ἐξάρχων ἀξίωμα, ἤδρευον εἰς Ραύενναν και οὐχὶ εἰς Ρώμην, ἥτις ἔνεκα τῶν πολλῶν ἀλώσεων ὅσας ὑπέστη εἶχεν ἀποβάλει τῶν τε κατοίκων τοὺς πλείστους και τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς. Καὶ ἡ μὲν ἄνω Ἰταλία τάχιστα ἀπεσπάσθη τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους ἔνεκα τῆς προοιούσης τῶν Λομβαρδῶν δυνάμεως (1), ἡ δὲ μέση ὑπέκλυσε μετὰ δύο ἑκατονταετηρίδας, ἐπὶ τῶν εἰκονομαχικῶν χρόνων, εἰς τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν τῶν ἀρχιερέων τῆς Ρώμης· ἀλλ' ἡ κάτω χώρα και ἡ Σικελία διετέλεσαν ἐπὶ πολὺ μακρότερον ὑποκείμεναι εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναρχίαν, και θέλομεν πολλάκις λάβει ἀφορμὴν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς μεταξὺ αὐτῶν και τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ σχέσεις.

Ἐνῶ δὲ ὁ Ναρσῆς διέπραττε τὴν χεῖρωσιν τῆς Ἰταλίας, εἰς τῶν οὐσιγότθων ἡγεμόνων, οἵτινες πρὸ καιροῦ ἐγκατασταθέντες ἐν Ἰσπανίᾳ διετέλουν εἰς ἐμφυλίους πρὸς ἀλλήλους ἔριδας, ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ και παρεχώρησεν αὐτῷ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας, τὴν Μουρξίαν, τὴν Γρανάταν, τὴν Σευιλλιαν. Ὁ Πατρικίος Λιβέριος προσελθὼν μετὰ στόλου ἀξιολόγου συνέλαβε μάλιστα τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὸ κράτος ἅπασαν τὴν Ἰβηρικὴν χερσόνησον και προήλασε μέχρι Βορδιγάλων. Οἱ Οὐσιγότθοι ὁμοφρονήσαντες μετ' οὐ πολὺ κατεξανέστησαν κατὰ τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους, ἀλλὰ τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἔτη κατέχον μέρη τινὰ τῆς Ἰσπανίας.

Μετὰ εἰκοσαετῆς λοιπὸν ἀτρύτους ἀγῶνας ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπέτυχε μέχρι τινὸς τοῦλάχιστον τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ὀνειροῦ τὸ ὁποῖον ἐκ νεότητος ἐπεδίωκεν, ἥτοι τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ ἀρχαίου ρωμαϊκοῦ κράτους, ἀνακτήσας πᾶσαν μὲν τὴν πρὸς δυσμὰς τῆς Κυρηναϊκῆς βόρειον τῆς Ἀφρικῆς παραλίαν μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὀκεανοῦ, πᾶσαν δὲ τὴν Ἰταλίαν, τὴν Σικελίαν, τὰς λοιπὰς τῆς Μεσογείου νήσους και μέρος οὐ μικρὸν τῆς Ἰσπανίας. Τὰ κατορθώματα ὅμως ταῦτα δὲν ἐγένοντο εἰμὴ διὰ τῆς θυσίας πολυτιμότητων τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ συμφερόντων· ἔνεκα δὲ τῶν κατακτήσεων ἐκείνων ὧν αἱ πλεῖστοι ἀπαλέσθησαν μετ' οὐ πολὺ, ἐπηνέχθησαν εἰς τὸ κύριον τοῦ ἑλληνισμοῦ σῶμα πληγαὶ ἀνεπανόρθωτοι. Ἀλλὰ πρὶν ἱστορήσωμεν τὰ περὶ τούτου θέλομεν διεξηγήσει ἐνταῦθα δι' ὀλίγων πῶς συνεκροτεῖτο τότε και πῶς διωκεῖτο ἡ στρατιωτικὴ δύναμις δι' ἧς ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναρχία διέπραξε τὰ πολλὰ ἐκεῖνα και ἀξιόλογα πολεμικὰ ἔργα.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὁ στρατὸς τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ συνέκειτο ἐκ δύο διακεκριμένων μέχρι τινὸς στοιχείων· ἐκ τῶν ἰθαγενῶν τακτικῶν ταγμάτων και ἐκ τῶν ἀτάκτων φοιδεράτων, ἥτοι ἀλλοδαπῶν μισθοφόρων. Σημειωτέον ὅμως ὅτι και εἰς τὸν τακτικὸν ἰθαγενῆ στρατὸν περιελαμβάνοντο πολλοὶ ἀλλοδαποὶ βάρβαροι, και μεταξὺ τῶν ἀτάκτων φοιδεράτων πολλοὶ ἰθαγενεῖς. Ὁ τακτικὸς ἰθαγενῆς στρατὸς δὲν ἀπηρέ-

(1) Λομβαρδοὶ εἶτε Λογγοβάρδοι ἦσαν ἔθνος γερμανικόν, ὅπερ οἰκοῦν ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐν ταῖς νῦν ἰδιαιτέρως Αὐστρίᾳ και Οὐγγαρίᾳ καλουμέναις χώραις, εἶτα δὲ και εἰς Δακίαν κατελθὼν ἐπὶ τοῦ Ἰουστίνου Β' ἐπέδραμεν εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν (τὴν ἀπ' αὐτῶν μέχρι νῦν κατὰ μέγα μέρος αὐτῆς Λομβαρδίαν καλουμένην), ἐντεῦθεν δ' ἐξετάθησαν και εἰς τὴν Μέσην και Κάτω Ἰταλίαν.

